

**MILLIY GVARDIYA XODIMLARINING JANGOVAR TAYYORGARLIGINI
TAKOMILLASHTIRISHDA KOMANDIRLARNING PEDAGOGIK
MAXORATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.**

Usmonov Suxrob Mexriddin o‘g‘li

Jamoat xavfsizligi universiteti magistratura tinglovchisi

Annotatsiya: Milliy gvardiyada jangovar tayyorgarlik samaradorligi ko‘p jihatdan komandirlarning pedagogik mahoratiga bog‘liq. Ushbu maqola harbiy yetakchilarning pedagogik kompetensiyasining ahamiyatini va uning Milliy gvardiya xodimlarining kasbiy rivojlanishiga ta‘sirini o‘rganadi. Shuningdek, komandirlarning o‘quv ko‘nikmalarini oshirishga qaratilgan samarali ta‘lim usullari va strategiyalarini taqdim etadi. Tadqiqot adabiyot tahlili, amaliy kuzatuvlar va empirik izlanishlarga asoslangan. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, komandirlar uchun maxsus pedagogik tayyorgarlikni tashkil etish jangovar shaylik va jamoaviy birlikni mustahkamlashga olib keladi.

Kalit so‘zlar: Pedagogik mahorat, jangovar tayyorgarlik, Milliy gvardiya, komandirlar, kasbiy rivojlanish, harbiy ta‘lim, liderlik.

Milliy gvardiya xodimlarining tayyorgarligi va shayligi milliy xavfsizlik va favqulodda vaziyatlarga tezkor javob berishda muhim ahamiyatga ega. Garchi taktik mahorat va jismoniy tayyorgarlik muhim bo‘lsa-da, harbiy ta‘limda samarali pedagogika rolining kam baholanayotganligi kuzatiladi. Komandirlar nafaqat yetakchi, balki o‘qituvchi sifatida ham xizmat qiladi, va ularning bilim va ko‘nikmalarni yetkazish mahorati bo‘linma a‘zolarining kompetensiyasiga va motivatsiyasiga bevosita ta‘sir qiladi. Ushbu maqola komandirlar uchun pedagogik tayyorgarlik zaruriyatini o‘rganib, ularning o‘qitish samaradorligini oshirish strategiyalarini taklif etadi.

Ushbu tadqiqot aralash uslubdan foydalanib, sifat va miqdoriy metodlarni qo‘llaydi:

- Adabiyot sharhi: Harbiy pedagogika va yetakchilik bo‘yicha mavjud tadqiqotlarni tahlil qilish.
- So‘rov va intervyular: Milliy gvardiya xodimlari va komandirlarining hozirgi ta‘lim amaliyoti bo‘yicha fikrlarini o‘rganish.
- Kuzatuv va tahlil: Pedagogik rivojlanishga e‘tibor qaratilgan muvaffaqiyatli harbiy tayyorgarlik dasturlarini o‘rganish.
- Eksperimental treninglar: Maxsus pedagogik tayyorgarlik dasturlarini sinab ko‘rish va ularning jangovar tayyorgarlik samaradorligiga ta‘sirini baholash.

Komandirlar harbiy muhitda ham yetakchi, ham o‘qituvchi sifatida xizmat qiladi. Ularning taktik bilimlarni yetkazish, intizomni shakllantirish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish qobiliyatlari Milliy Gvardiya xodimlarining tayyorgarligiga bevosita ta’sir qiladi. An’anaviy ta’lim muhitidan farqli o‘laroq, harbiy ta’lim texnik mahorat, psixologik tushuncha va moslashuvchan o‘qitish usullarining uyg‘unligini talab qiladi. Ushbu tadqiqot harbiy ta’limda pedagogik mahoratning ahamiyatini yoritadi va uni rivojlantirish strategiyalarini taklif etadi.

Jangovar tayyorgarlikda komandirlarning roli

Komandirlar Milliy Gvardiya xodimlarining tayyorgarligida markaziy o‘rin egallaydi. Ularning vazifalari quyidagilardan iborat:

- Bilimni samarali yetkazish: Jangovar taktika, operatsion strategiyalar va jismoniy tayyorgarlik bo‘yicha tizimli o‘qitish.
- Samarali kommunikatsiya usullarini qo‘llash: Harbiy protseduralarni to‘g‘ri tushunish uchun aniq va ravshan tilda tushuntirish.
- Shaxsiy tarkibni rag‘batlantirish: Ruhiy barqarorlikni shakllantirish va motivatsiyani oshirish.
- O‘quv jarayonining natijalarini baholash: Harbiy xizmatchilarning natijalarini kuzatish va tayyorgarlik dasturlarini moslashtirish.
- Jamoaviy ishlash va tezkor qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish: Hamkorlik ruhini shakllantirish va bosim ostida strategik fikrlashni rivojlantirish.

Komandirlar uchun muhim pedagogik ko‘nikmalar

Samarali o‘qituvchi bo‘lish uchun komandirlar quyidagi asosiy pedagogik ko‘nikmalarni rivojlantirishlari kerak:

- O‘qitish metodikasi:
  - Zamonaviy o‘qitish usullaridan, jumladan, faol o‘qitish, muammoli vaziyatlarni hal qilish mashg‘ulotlari va ssenariy asosidagi treninglardan foydalanish.
  - Nazariy brifinglar, amaliy mashg‘ulotlar va texnologik simulyatsiyalarni uyg‘unlashtirish.
- Kommunikatsiya ko‘nikmalari:
  - Aniq va tushunarli gapirish orqali buyruqlarning to‘g‘ri bajarilishini ta’minlash.
  - Turli o‘quv uslublariga moslashish va interfaol o‘qitish usullarini qo‘llash.
- Motivatsion strategiyalar:
  - Yutuqlarni tan olish va mukofotlash orqali xodimlarning motivatsiyasini oshirish.
  - Psixologik motivatsiya tamoyillarini o‘rganish va jamoaga yo‘naltirilgan yondashuvlarni qo‘llash.
- Baholash va fikr-mulohaza:
  - Tayyorlangan tizimli baholash tizimlarini joriy etish.
  - Xodimlarning doimiy rivojlanishini ta’minlash uchun konstruktiv fikr-mulohazalar berish.

- O‘z-o‘zini baholash va tengdoshlar orqali fikr-mulohaza almashinuvini rag‘batlantirish.

Pedagogik ko‘nikmalarni rivojlantirish usullari

Komandirlarning ta‘lim berish qobiliyatini rivojlantirish uchun quyidagi metodlar qo‘llanilishi lozim:

- Kasbiy rivojlanish dasturlari:

- Harbiy sharoitga moslashtirilgan rahbarlik va ta‘lim metodologiyasi kurslarini joriy etish.

- Akademik muassasalar bilan hamkorlik qilib harbiy pedagogika bo‘yicha maxsus treninglar tashkil etish.

- Simulyatsiya asosida o‘qitish:

- Virtual reallik (VR) va sun‘iy intellekt (AI) texnologiyalaridan foydalangan holda immersiv o‘quv muhitini yaratish.

- Komandirlar real jangovar sharoitlarni imitatsiya qiladigan treninglarga jalb etish.

- Tengdoshlar orqali o‘qitish va murabbiylik:

- Tajribali komandirlarning yosh ofitserlarga pedagogik metodlarni o‘rgatishini rag‘batlantirish.

- Eng yaxshi tajribalarni almashish maqsadida o‘quv seminarlarini tashkil etish.

- Doimiy baholash va takomillashtirish:

- O‘qitish samaradorligini muntazam baholab borish.

- O‘quvchilar fikr-mulohazasiga asoslanib pedagogik yondashuvlarni rivojlantirish.

- Statistika va ma‘lumotlarga asoslangan yondashuvlarni joriy etish.

Muammolar va ularning yechimlari

Pedagogik ko‘nikmalarni rivojlantirish muhim bo‘lsa-da, bir qator muammolar mavjud:

- O‘zgarishlarga qarshilik:

- Ba‘zi komandirlar zamonaviy o‘qitish usullarini qabul qilishni istamasligi mumkin.

- Yechim: Yangiliklarni bosqichma-bosqich joriy qilish va ularning samaradorligini amaliy ko‘rsatish.

- Resurslarning yetishmovchiligi:

- Trening vositalarining yetishmovchiligi.

- Yechim: Mavjud resurslardan samarali foydalanish va texnologik hamkorliklarni rivojlantirish.

Komandirlarning pedagogik mahoratini oshirish Milliy Gvardiya xodimlarining tayyorgarlik sifatini oshirish uchun muhimdir. Zamonaviy o‘qitish metodlarini qo‘llash, samarali kommunikatsiya va motivatsion yondashuvlardan foydalanish orqali jangovar tayyorgarlikning samaradorligi oshirilishi mumkin.

- Standartlashtirilgan instruktorlik trening dasturlarini ishlab chiqish.

- Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish orqali o‘qitish jarayonini samaraliroq qilish.

- Komandirlar o‘rtasida bilim almashishni rag‘batlantirish.

- O‘qitish strategiyalarini baholash va doimiy takomillashtirish.

Tadqiqot natijalari harbiy yetakchilik dasturlarida pedagogik tayyorgarlikning ahamiyatini ko‘rsatadi. An’anaviy harbiy ta’lim intizom va jismoniy tayyorgarlikka urg‘u bersada, pedagogik metodlarni qo‘llash uzoq muddatli natijalarga erishishga yordam beradi. Biroq, pedagogik tayyorgarlikka qarshilik va harbiy rejimning vaqt cheklovlari kabi muammolar mavjud bo‘lib, ularni moslashuvchan ta’lim modellari orqali bartaraf etish mumkin. Kelgusidagi tadqiqotlar virtual haqiqat (VR) va sun’iy intellekt (AI) kabi texnologiyalarning harbiy ta’limdagi o‘rnini chuqurroq o‘rganishi lozim.

Xulosa

Komandirlarning pedagogik mahoratini oshirish Milliy gvardiya xodimlarining jangovar tayyorgarligini optimallashtirish uchun muhimdir. Strukturaviy ta’lim dasturlari, doimiy kasbiy rivojlanish va innovatsion o‘qitish usullarini qo‘llash harbiy ta’lim samaradorligini oshirishi mumkin. Quyidagi tavsiyalar keltiriladi:

- Harbiy akademiyalarda va yetakchilik tayyorgarlik dasturlarida pedagogik kurslarni kiritish.
- Komandirlar uchun muntazam seminarlar va malaka oshirish kurslarini tashkil etish.
- An’anaviy darslarni qo‘shimcha ravishda texnologiyaga asoslangan o‘qitish vositalaridan foydalanish.
- Harbiy xodimlar orasida mentorlik va tengdoshlarga o‘rgatish tizimini rivojlantirish.

Pedagogik rivojlanishga ustuvor ahamiyat berish orqali harbiy tashkilotlar komandirlarning nafaqat kuchli yetakchi, balki samarali o‘qituvchi bo‘lishini ta’minlashi mumkin, bu esa oxir-oqibat Milliy gvardiyaning umumiy tayyorgarligini kuchaytiradi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI.

1. Мирзиёев Ш.М. Ватанимиз мустақиллиги – биз учун куч-қудрат ва илҳом манбаи, таракқиёт ва фаровонлик асоси // Президент Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 30 йиллик байрамига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

2. Зиёдуллаев М.З. Милиция таянч пунктларининг жамоат тартиби ва хавфсизлигини таъминлаш фаолиятини бошқаришни такомиллаштириш. Юрид. фан. номзоди. Дис.-Т., 2008. – Б. 114.

3. Ўзбекистон Республикасининг ички ишлар органлари тўғрисидаги қонуни // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, – 2017. – № 37. – 978-м. 4. Asadov, S. F. O. G. L. (2021). FUQAROLIK-HUQUQIY MUNOSABATLARDA DAVLAT ISHTIROKI (DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MISOLIDA). Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(11), 789-799.

5. Koryogdiyev, B. U. O. (2021). BITIMNI HAQIQIY EMAS DEB TOPISH VA UNING OQIBATLARINI QOLLASH FUQAROLIK HUQUQLARINI HIMOYA QILISH VOSITASI SIFATIDA. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(11), 211-225.

6. Ўзбекистон Республикасининг миллий гвардияси тўғрисидаги қонуни // Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 19.11.2020 й., 03/20/647/1569 сон.